

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону України про засади розмежування та розподілу повноважень між рівнями публічного врядування (реєстр. № 14412 від 30.01.2026), поданий Кабінетом Міністрів України

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування повторно, в порядку, встановленому частиною п'ятою статті 44 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», на засіданні 19 березня 2026 року (протокол № 179) розглянув проект Закону України про засади розмежування та розподілу повноважень між рівнями публічного врядування (реєстр. № 14412 від 30.01.2026), поданий Кабінетом Міністрів України.

Метою прийняття законопроекту, як зазначено у пояснювальній записці до нього, є визначення правових засад розмежування та розподілу повноважень органів місцевого самоврядування різних рівнів, а також органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на основі принципів субсидіарності та децентралізації (далі – розмежування та розподіл повноважень), що сприятиме усуненню конфлікту компетенцій між різними рівнями та органами публічного врядування, підвищенню ефективності публічного врядування, забезпеченню доступності та якості надання публічних послуг, а також ефективному використанню бюджетних коштів.

Прийняття законопроекту забезпечить реалізацію положень Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р, згідно із якими питання розмежування повноважень є одним із шляхів подолання проблем у сферах місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Законопроектом визначаються принципи, умови і критерії розмежування та розподілу повноважень, а також забезпечення органів публічного врядування належними ресурсами, співмірними з обсягом їх повноважень.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловлює до законопроекту низку зауважень та пропозицій концептуального та техніко-юридичного характеру.

Комітет листом № 5-120/26 від 24.02.2026 отримав зауваження до законопроекту з реєстр. № 14412 від Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» щодо необхідності доопрацювання його положень, серед низки яких, зокрема: визначення терміну «повноваження», класифікації повноважень органів місцевого самоврядування, їх розподілу на власні та делеговані, а також критеріїв розмежування таких повноважень. Також листом № 5-146/26 від 10.03.2026 Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» висловила застереження, що окремі норми законопроекту щодо запровадження адміністративного нагляду органів виконавчої влади за здійсненням власних повноважень місцевого самоврядування та державного контролю за здійсненням делегованих повноважень суперечать концепції здійснення державного нагляду за діяльністю органів місцевого самоврядування, закладеній у прийнятому 05.11.2025 Законі України № 4677-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення законності та прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування».

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад» листом № 04/07/02-26 від 26.02.2026 поінформувала, що в цілому підтримує законопроект, разом з тим зазначила про необхідність доопрацювання його положень, зокрема в частині визначення механізму здійснення компенсації державою витрат місцевого самоврядування на здійснення покладених на нього повноважень.

Під час розгляду даного питання народні депутати України - члени Комітету взяли до уваги, що законодавче врегулювання питання розмежування та розподілу повноважень є одним з індикаторів Плану України, схваленого з метою реалізації інструменту Європейського Союзу «Ukraine Facility», спрямовано на реалізацію заходів, передбачених Дорожньою картою з питань реформи державного управління, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475-р «Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу за кластером 1 «Основи процесу вступу до ЄС», та сприятиме виконанню рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2025 року.

Водночас зазначалось, що оскільки законопроект має фундаментальний характер та закладає базові принципи розмежування та розподілу повноважень, зокрема з урахуванням принципу субсидіарності, його положення потребують додаткового опрацювання щодо загальних підходів до визначення умов і

критеріїв розмежування та розподілу повноважень, уточнення ключових термінів, удосконалення критеріїв розмежування повноважень, механізмів співвідношення повноважень і фінансового забезпечення їх реалізації, необхідності деталізації механізмів реалізації повноважень держави та місцевого самоврядування, у тому числі в умовах воєнного стану чи надзвичайних ситуацій, впровадження механізмів координації та консультацій між різними рівнями публічного врядування, а також необхідності узгодження положень законопроекту з іншими нормами чинного законодавства, усунення правових колізій і забезпечення практичної застосовності положень законопроекту.

Всебічно обговоривши питання, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету та запрошених на засідання осіб, Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 93, пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України включити проект Закону України про засади розмежування та розподілу повноважень між рівнями публічного врядування (реєстр. № 14412 від 30.01.2026), поданий Кабінетом Міністрів України, до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу з урахуванням таких пропозицій Комітету:

у пункті 2 частини першої статті 1 слово «контролю» замінити словами «нагляду та контролю»;

у пункті 7 частини першої статті 1 слово «контрольної» замінити словами «контрольної, наглядової»;

частину третю статті 7 виключити;

у частині четвертій статті 8 слово «контроль» замінити словом «нагляд»;

у частині п'ятій статті 8 слова «контролю законності» замінити словами «нагляду за законністю»;

в абзаці першому частини п'ятої статті 9 слово «контролю» замінити словом «нагляду».

Зважаючи на необхідність комплексного техніко-юридичного та редакційного доопрацювання проекту Закону й узгодження окремих його положень з іншими положеннями законодавства, Комітет ухвалив врахувати при підготовці законопроекту до другого читання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України пропозиції і поправки щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту (зокрема, щодо загальних підходів до визначення умов і критеріїв розмежування та розподілу

повноважень, уточнення ключових термінів, удосконалення критеріїв розмежування повноважень, механізмів співвідношення повноважень і фінансового забезпечення їх реалізації, необхідності деталізації механізмів реалізації повноважень держави та місцевого самоврядування, у тому числі в умовах воєнного стану чи надзвичайних ситуацій, впровадження механізмів координації та консультацій між різними рівнями публічного врядування, а також необхідності узгодження положень законопроекту з іншими нормами чинного законодавства, внесення узгоджених змін до законів України, доопрацювання інших його положень), і звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити про це під час розгляду даного законопроекту на пленарному засіданні.

Доповідачем від Комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України, Голову Комітету О.Шуляк.

Голова Комітету

О.ШУЛЯК

